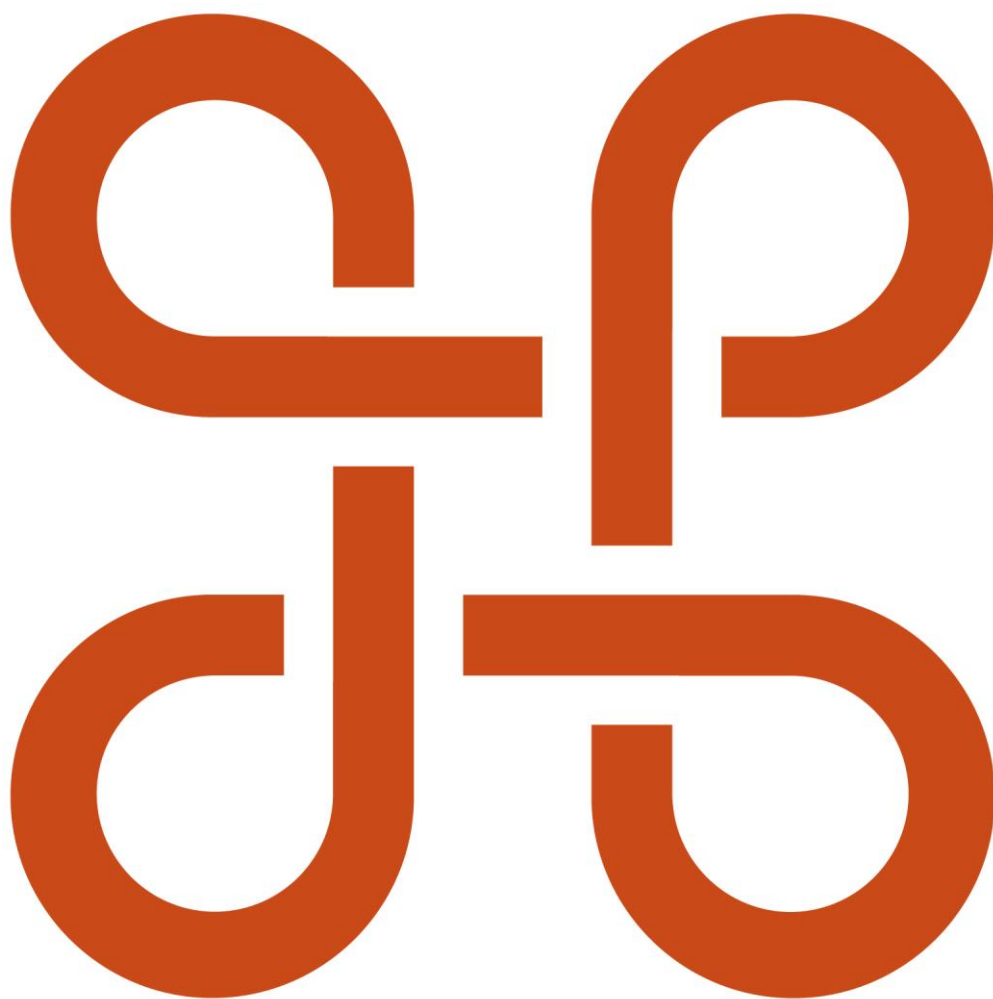

Kulturmiljöbidrag till världsarvssamordning

2024

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Innehåll

1. Information	3
1.1 Fördelning av bidraget	3
1.2 Ansökan och tidsram	4
1.3 Bidragets användning	4
1.3.1 Deltagande vid Site Managers' Forum	5
1.4 Uppföljning och åiterrapportering	6
2. Frågor och svar	7

1. Information

I regleringsbrevet för budgetåret 2024 avseende Riksantikvarieämbetet har regeringen för fjärde året i rad öronmärkt 4 miljoner kronor för världsarvssamordning inom ramen för kulturmiljövårdsanslaget. Öronmärkningen avsåg ursprungligen en finansiell satsning på världsarvssamordning under åren 2021-2023, men har nu förlängts ytterligare ett år för att även omfatta det sista året i handlingsplanen för det nationella världsarvsarbetets genomförandeperiod (2021-2024)

Bakgrunden till bidragsmedlen är den nationella strategin för världsarvsarbetet som pekar ut världsarvssamordnarna som en nyckelfunktion i världsarvens förvaltning. Världsarvssamordnarna ”bidrar till en fungerande samordning mellan lokala och regionala aktörer och i världsarvsråden och agerar strategiskt utifrån världsarvens bevarande, användning och utveckling”.¹

Enligt regleringsbrevet ”får högst 4 000 000 kronor användas för bidrag till världsarvssamordning som avser de världsarv som är kulturarv, i syfte att stärka den lokala och regionala implementeringen under den första genomförandeperioden av den nationella världsarvsstrategin fram till och med 2024”.²

Bidraget är således en tillfällig satsning för att växla upp världsarvsarbetet som en del av den nationella världsarvsstrategins implementering. Syftet med bidraget är inte att ersätta befintliga resurser, utan att skapa mervärde och utrymme för utveckling i arbetet på lokal och regional nivå.

Bidraget gäller inte för världsarven Höga kusten och Laponia eftersom dessa redan har en statlig medfinansiering av världsarvsarbetet.

1.1 Fördelning av bidraget

Riksantikvarieämbetet ansvarar för utdelning av bidraget. Inriktningen är att bidraget ska fördelas jämt mellan de berörda världsarven. En omfördelning görs om något eller några världsarv inte ansöker om att nyttja bidraget, eller ansöker om att endast nyttja en del av bidraget.

¹ Riksantikvarieämbetet (2019). Nationell strategi för världsarvsarbetet - Avrapportering av regeringsuppdraget att utarbeta en nationell världsarvsstrategi, sid 81.

² Regeringen/Kulturdepartementet (2023). Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Riksantikvarieämbetet, Ku2023/01296 (delvis) Ku2023/01359.

För föreningen Världsarv i Sverige (ViS) avsätts högst 100 000 kronor till stöd för samordning och erfarenhetsutbyte mellan världsarvsamordnarna. ViS spelar en viktig roll som nätverk för världsarvssamordnarna och bidrar till det samordnande och stödjande arbetet.

1.2 Ansökan och tidsram

Den organisation som har samordningsansvar för världsarvet kan ansöka om bidraget genom att fylla i en särskild ansökningsblankett. Utbetalning sker till samma organisation. Flera organisationer som har samordningsansvar kan dela på summan men bara en ansöker. Tidsramen för ansökan är:

- Utlysning: 29 januari
- Sista ansökningsdag: 28 februari
- Utbetalning: slutet av mars
- Återrapportering: senast 1 november

1.3 Bidragets användning

Bidraget ska användas till världsarvssamordning och funktioner kopplade till världsarvssamordnarens roll i enlighet med den nationella världsarvsstrategin. Bidraget ska inte ersätta befintliga resurser (t.ex. befintliga resurser för världsarvssamordnarens tjänst eller befintlig budget kopplad till denna), utan bidra till att skapa mervärde och utrymme för utveckling i arbetet på lokal och regional nivå. Eftersom satsningen är tillfällig behöver ordinarie verksamhet kunna fortsätta även efter bidragsperioden 2021-2024.

Bidraget kan kopplas till utförandet av specifika projekt som tillskrivs världsarvsamordningen. Det kan i vissa fall även handla om direkt stöd till världsarvssamordnarens tjänst, så länge som det inte ersätter befintliga resurser. För den organisation som har samordningsansvaret finns utrymme att själv utforma roll, ansvar och mandat utifrån världsarvets unika förutsättningar. Vissa uppgifter är dock gemensamma för samtliga världsarv, nämligen att:

- Samordna världsarvsarbetet på regional och lokal nivå och ha ett övergripande ansvar att se till att organiseringen i världsarvsarbetet i sin helhet fungerar.
- Rollen är strategisk och innefattar ett helhetsperspektiv på arbete med att bevara, använda och utveckla världsarven utifrån Agenda 2030-målen.

- Involvera och ta tillvara olika aktörers bidrag till världsarvsarbetet, exempelvis det civila samhället och företagare.
- Se till att det finns information och kommunikation om världsarvet i enlighet med världsarvskonventionen.
- Vara kontaktperson för världsarvet i förhållande till myndigheter och andra aktörer som behöver en ingång till världsarvets förvaltare och representera världsarvsförvaltningen utåt (exempel på forum där världsarvssamordnaren representerar världsarvet är i föreningen Världsarv i Sverige och i kontakter med världsarv i andra länder).
- Sammankalla till världsarvsrådets möten och eventuellt vara sekreterare vid mötena och ansvara för beredning av ärenden inom världsarvsrådet.
- Leda och samordna arbetet med att ta fram, uppdatera och följa upp världsarvets förvaltningsplan i samarbete med världsarvsrådet.
- Samordna världsarvsrelaterade frågor inom den egna organisationen.

1.3.1 Deltagande vid Site Managers' Forum

För bidragsåret 2024 har världsarven möjlighet att anmäla ett intresse av att delta vid Site Managers' Forum.

Sedan världsarvskommittémötet i Krakow 2017 har det i anslutning till de årliga kommittémötena ordnats så kallade Site Managers' Forum. Site managers och andra nyckelpersoner inom förvaltningen från världsarv över hela världen är inbjudna att delta i forumet, vars syfte är att stärka dem i sin yrkesroll samt till att bidra till kunskapsutbyte och nätverkande.

Världsarvsarbetet är ett internationellt samarbete. Ett av de övergripande målen för Sveriges världsarvsarbete är därför att Sverige är aktiv i det internationella samarbetet. Att bidra i det globala partnerskapet är också ett viktigt bidrag till Agenda 2030. Det internationella arbetet kan utvecklas vidare genom ökat erfarenhetsutbyte och samverkan mellan svenska världsarv, det nordiska nätverket och genom att involvera lokala och regionala aktörer i det internationella arbetet.

Deltagandet vid Site Managers' Forum bidrar till att uppfylla det 9:e utvecklingsområdet i handlingsplanen för det nationella världsarvsarbetet: *fortsatt aktivt deltagande i internationella samarbeten*.³ I enlighet med handlingsplanens

³ Riksantikvarieämbetet (2021). Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin – Plan för genomförande 2021–2024.

insatser ska nationella myndigheter verka för att lokala och regionala aktörer informeras och involveras mer angående internationella möten.

Villkor för deltagande vid Site Managers' Forum

Deltagande i Site Managers' Forum sker genom inbjudan från världsarvskommitténs värdland genom en ansöknings- och antagningsprocess. Utifrån inkomna ansökningar bestämmer värdlandet vilka världsarv som bjuds in att delta vid forumet. Vid ett eventuellt deltagande kan bidrag sökas av Riksantikvarieämbetet för att täcka delar av kostnaderna.

Site Managers' Forum förväntas hållas i New Delhi, Indien i anslutning till det 46:e världsarvskommittémötet, troligtvis i mitten av juli 2024 (OBS kan komma att ändras). Exakta datum tillkännages senare under våren.

Läs mera om Site Managers' Forum på Unescos webbplats.

<https://whc.unesco.org/en/site-managers-forum/>

1.4 Uppföljning och återrapportering

Den organisation som ansöker om bidraget ska rapportera till Riksantikvarieämbetet om hur bidraget använts senast den 1 november 2024. Återrapporteringen ska svara på följande frågor:

1. Hur har medlen disponerats? Beskriv huvudsakliga aktiviteter och insatser och vilka aktörer som ingått.
2. Beskriv hur detta stärker världsarvets samordning samt bidrar till implementeringen av den nationella världsarvsstrategin på kort och lång sikt.
3. Beskriv vilka positiva effekter detta har haft för världsarvet och vilket mervärde som bidraget skapat.
4. Ekonomisk redovisning samt redogörelse för eventuella återbetalningar.

För 2024 kommer ett standardiserat återrapporteringsformulär och mall för ekonomisk redovisning att användas. Verifikat bör sparas för att kunna uppvisas på anmodan eller vid en eventuell revision.

Om världsarvet har kvarstående medel som inte kommer att användas enligt villkoren i ansökan ska dessa återbetalas. Eventuella återbetalningar ska rapporteras in så snart som möjligt, om möjligt före återrapporteringen 1 november. Detta gör det möjligt att omfördela bidragsmedel tidigare under året och på så vis skapa bättre förutsättningar att nyttja hela anslaget.

2. Frågor och svar

Varifrån kommer bidraget och vem betalar ut?

Bidraget är en tillfällig statlig satsning under fyra år och utgör en särskild del av kulturmiljövårdsanslaget (bidrag till kulturmiljöarbete) som inte kan gå till andra satsningar. Riksantikvarieämbetet ansvarar för utdelning av bidraget direkt till världsarven genom den organisationen som har samordningsansvar.

Varför görs en tillfällig statlig satsning på världsarvssamordningen?

Världsarvsstrategin innebär en ambitionshöjning i det nationella världsarvsarbetet. Bidraget är till för att skapa mervärde i världsarvsarbetet på lokal och regional nivå och att möjliggöra för världsarvens aktörer att växla upp arbetet och hantera utvecklingsområden som pekas ut i strategin.

Hur är bidraget kopplat till strategin för det nationella världsarvsarbetet?

Bidraget är direkt kopplat till implementeringen av den nationella världsarvsstrategin som färdigställdes hösten 2019. Strategin är resultatet av ett regeringsuppdrag under åren 2017-2019 som genomfördes av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Naturvårdsverket och Svenska Unescorådet och i dialog med andra berörda myndigheter, kommuner och aktörer inklusive förvaltare av världsarv.

Vad står det om bidraget i Riksantikvarieämbetets regleringsbrev?

Enligt regleringsbrevet får ”högst 4 000 000 kronor användas för bidrag till världsarvssamordning som avser de världsarv som är kulturarv, i syfte att stärka den lokala och regionala implementeringen under den första genomförandeperioden av den nationella världsarvsstrategin fram till och med 2024.”

Vem kan söka bidraget?

Alla världsarv utom Höga kusten och Laponia kan söka bidraget. Endast den organisation som har samordningsansvaret för världsarvet kan söka bidraget. Fler organisationer som har samordningsansvar kan dela på summan men bara en ansöker.

Varför kan inte världsarven Höga kusten och Laponia få del av medlen?

Bidraget gäller inte för världsarven Höga kusten och Laponia eftersom dessa redan har en statlig medfinansiering av världsarvsarbetet.

Hur mycket kan varje enskilt världsarv ansöka om?

Bidraget fördelas jämnt mellan de berörda världsarven.

Hur och när ska man ansöka om bidraget?

Den organisation som har samordningsansvar för världsarvet ska ansöka om bidraget genom att fylla i en särskild ansökningsblankett. Sista ansökningsdatum är den 28 februari 2024.

Vad ska bidraget användas till?

Bidraget ska användas till världsarvssamordning och funktioner kopplade till världsarvssamordnarens roll i enlighet med den nationella världsarvsstrategin. Bidraget ska inte ersätta befintliga resurser (t.ex. befintliga resurser för världsarvssamordnarens tjänst eller befintlig budget kopplad till denna), utan bidra till att skapa mervärde och utrymme för utveckling i arbetet på lokal och regional nivå.

För bidragsåret 2024 har världsarven möjlighet att anmäla ett intresse för att delta vid Site Managers' Forum, som hålls i anslutning till världsarvskommitténs årsmöte. Deltagande vid forumet bidrar till att uppfylla det 9:e utvecklingsområdet i handlingsplanen för det nationella världsarvsarbetet: *fortsatt aktivt deltagande i internationella samarbeten*.

Deltagande vid forumet sker efter inbjudan från världsarvskommitténs värdland genom en separat ansöknings- och antagningsprocess. Site Managers' Forum förväntas hållas i New Delhi, Indien i anslutning till det 46:e världsarvskommittémötet, troligtvis i mitten av juli 2024. Vid ett eventuellt deltagande kan bidrag sökas från Riksantikvarieämbetet.

Läs mer om bidragets användning under kapitel 1.3 *Bidragets användning*.

Vad är världsarvssamordnarens roll?

Världsarvssamordnarens roll beskrivs i den nationella strategin för världsarvsarbetet.⁴ Läs strategin här: [Avrapportering-av-regeringsuppdraget-att-utarbete-en-nationell-världsarvsstrategi.pdf \(raa.se\)](#)

Enligt världsarvsstrategin bör det finnas en samordnare för världsarvet eller motsvarandes arbete som har titeln världsarvssamordnare. Vidare bör det också finnas en samordningsansvarig organisation som är ansvarig arbetsgivare för samordnaren.

För den organisation som har samordningsansvaret finns utrymme att själv utforma roll, ansvar och mandat utifrån världsarvets unika förutsättningar. Vissa uppgifter är dock gemensamma för samtliga världsarv, nämligen att:

- Samordna världsarvsarbetet på regional och lokal nivå och ha ett övergripande ansvar att se till att organiseringen i världsarvsarbetet i sin helhet fungerar.
- Rollen är strategisk och innefattar ett helhetsperspektiv på arbete med att bevara, använda och utveckla världsarven utifrån Agenda 2030-målen.
- Involvera och ta tillvara olika aktörers bidrag till världsarvsarbetet, t.ex. det civila samhället och företagare.
- Se till att det finns information och kommunikation om världsarvet i enlighet med världsarvskonventionen.
- Vara kontaktperson för världsarvet i förhållande till myndigheter och andra aktörer som behöver en ingång till världsarvets förvaltare och representera världsarvsförvaltningen utåt (exempel på forum där världsarvssamordnaren representerar världsarvet är i föreningen Världsarv i Sverige och i kontakter med världsarv i andra länder).
- Sammankalla till världsarvsrådets möten och eventuellt vara sekreterare vid mötena och ansvara för beredning av ärenden inom världsarvsrådet.
- Leda och samordna arbetet med att ta fram, uppdatera och följa upp världsarvets förvaltningsplan i samarbete med världsarvsrådet.
- Samordna världsarvsrelaterade frågor inom den egna organisationen.

⁴ Riksantikvarieämbetet (2019). Nationell strategi för världsarvsarbetet - Avrapportering av regeringsuppdraget att utarbete en nationell världsarvsstrategi, sid 51-52.

Måste världsarven ta emot bidrag?

Världsarven uppmuntras till att söka bidraget för att den nationella världsarvsstrategin ska få större genomslagskraft. En omfördelning görs om något eller några världsarv inte önskar att nyttja bidraget, eller endast delar av bidraget.

Kommer bidraget att kunna sökas varje år?

Bidraget är en tillfällig satsning i fyra år under den första genomförandeperioden av den nationella världsarvsstrategin fram till och med 2024.

Varför får föreningen Världsarv i Sverige ta del av bidraget?

Föreningen Världsarv i Sverige (ViS) tilldelas 100 000 kronor till stöd för samordning och erfarenhetsutbyte mellan världsarvsamordnarna. ViS spelar en viktig roll som nätverk för världsarvssamordnarna och bidrar till det samordnande och stödjande arbetet som görs av Riksantikvarieämbetet och andra nationella myndigheter.

Hur och när ska återrapportering ske?

Den organisation som ansöker om bidraget ska rapportera till Riksantikvarieämbetet om hur bidraget använts senast den 1 november 2024. Återrapporteringen ska svara på följande frågor:

1. Hur har medlen disponerats? Beskriv huvudsakliga aktiviteter och insatser och vilka aktörer som ingått.
2. Beskriv hur detta stärker världsarvets samordning samt bidrar till implementeringen av den nationella världsarvsstrategin på kort och lång sikt.
3. Beskriv vilka positiva effekter detta har haft för världsarvet och vilket mervärde som bidraget skapat.
4. Ekonomisk redovisning samt redogörelse för eventuella återbetalningar.

För 2024 kommer ett standardiserat återrapporteringsformulär och mall för ekonomisk redovisning att användas. Verifikat bör sparas för att kunna uppvisas på anmodan eller vid en eventuell revision.

Om världsarvet har kvarstående medel som inte kommer att användas enligt villkoren i ansökan ska dessa återbetalas. Eventuella återbetalningar ska rapporteras in så snart som möjligt. Detta gör det möjligt att omfördela

bidragsmedel tidigare under året och på så vis skapa bättre förutsättningar att nyttja hela anslaget.

Kan man bli återbetalningsskyldig?

Ja, om bidraget inte har använts i enlighet med villkor för beviljad ansökan ska den ansökande organisationen återbetala bidraget.

Om ni märker att bidraget inte kommer att hinna nyttjas under året, vänligen hör av er till Riksantikvarieämbetet så fort som möjligt. Detta gör det möjligt att omfördela bidragsmedel tidigare under året och på så vis skapa bättre förutsättningar att nyttja hela anslaget.

När och var ordnas Site Managers' Forum 2024?

Site Managers' Forum förväntas hållas i New Delhi, Indien i anslutning till det 46:e världsarvskommittémötet, troligtvis i mitten av juli 2024. De exakta datumen för forumet tillkännages senare under våren.

Läs mera om Site Managers' Forum på Unescos webbplats:

[World Heritage Centre - World Heritage Site Managers' Forum \(unesco.org\)](https://whc.unesco.org/en/whc-site-managers-forum)

Hur anmäler jag mig till Site Managers' Forum?

Anmälan till Site Managers' Forum görs genom en separat ansökan som värdlandet för världsarvskommittémötet ansvarar för. Ansökningsperioden varierar från år till år, men har oftast legat i april-maj. Instruktionerna för bidragets användning kommer i samband med utlysningen att publiceras på Unescos webbplats. I instruktionerna framgår vilka uppgifter som ansökan ska innehålla.

Syftet med fråga 5 i ansökningsblanketten för kulturmiljöbidrag till världsarvssamordning är att kartlägga om det bland världsarven finns ett intresse av att delta i Site Managers' Forum. Genom att svara ”ja” på frågan i blanketten har världsarvet alltså inte anmält sig till forumet, utan detta görs som sagt genom en separat ansöknings- och antagningsprocess som världsarvskommitténs värdland administrerar.

Läs mera om Site Managers' Forum på Unescos webbplats:

[World Heritage Centre - World Heritage Site Managers' Forum \(unesco.org\)](https://whc.unesco.org/en/whc-site-managers-forum)

Vad är villkoren för deltagandet vid Site Managers' Forum?

Villkoren, aktivisterna och upplägg för forumet varierar från år till år och beslutas av värdlandet för världsarvskommittémötet.

Vad är syftet med Site Managers' Forum?

Syftet med forumet är att möjliggöra kunskapsutbyte mellan nyckelpersoner i världsarvsförvaltningen (site managers/världsarvssamordnare och andra), skapa förutsättningar för nätverkande, stärka implementeringen av världsarvskonventionen och ge site managers möjlighet att ta del av frågor som diskuteras under kommittémötena m.m.

Tidigare år har forumet haft ett specifikt tema. För 2023 var temat “*Managing World Heritage for the Next 50 Years*”. Temat för 2024 har ännu inte tillkännagivits.

Läs mera om Site Managers' Forum på Unescos webbplats:

[World Heritage Centre - World Heritage Site Managers' Forum \(unesco.org\)](https://whc.unesco.org/en/site-managers-forum)

Hur många världsarvssamordnare (eller motsvarande) får delta i Site Managers' Forum?

Världsländet beslutar efter avslutad ansökningsprocess om antalet deltagare samt hur många från varje enskilt land som får delta i forumet. Tidigare år har man eftersträvat en jämn fördelning av deltagare från de olika världsarvsregionerna.

